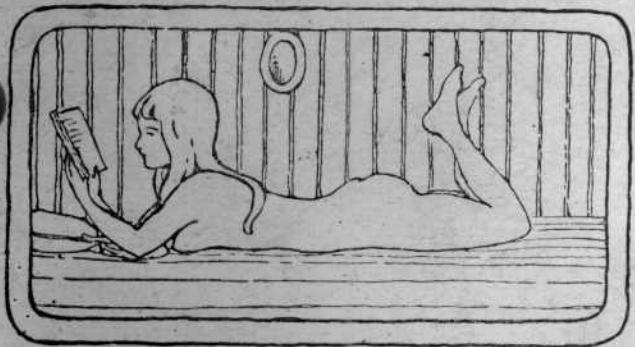

МИРКО ДАМЊАНОВИЋ

ИНТИМНЕ

ЦЕНА 4.—ДИН.

СТРОФЕ

МИРКО ДАМЊАНОВИЋ.

ИНТИМНЕ СТРОФЕ

КРУШЕВАЦ 1921.
ШТАМПАРИЈА ТОРЂА БУДИМОВИЋА

О, ВРАТИТЕ СЕ!..

Што дуже живим знадем једно:
да само прошлост срећу скрива,
та прошлост што се воли чедно
к'о жена коју младост снива.

О, вратите се, стари дани,
све даљи што се више жуди!
За вас још увек срце храни
склониште топло усред груди.

Чекам вас. Дође пре но падне
вера и нога не заклеца
пред грозом садашњице јадне
којој се диве само деца.

„Je veux, quand on m'a lu, qu'on puisse me relire.“

(A. de Musset)

МОЛИТВА

Док мали жижак пуцкара и гасне
пред бледим лицом пресвете Мадоне,
и у звонику манастирском звоне
звона од меди, ја уз звуке гласне

Кандила што час по час тамом прасне
шапућем псалам жалостан да троне,
и молбе моје дижу се и роне
кроз бескрај ноћи и свуд кроз нејасне

Просторе куд би моја душа нагла
са својим дуго пригашеним криком
и с жељом да се на земљу не враћа;

Јер давно нада више ми не свраћа,
и глава моја давно се већ сагла
к'о ово сада пред Божанским Ликом.

ЗАШТО

Плачам. Што плачам? Ђути, ћути!
И плачам што дан се с даном стиже,
и што смо крају увек ближе,
док сухо лишће већма жуту.

Кад све је прошло, зашто живи
спомен што никад се не брише?
Јесење зашто тиште кише?
Облаци зашто муче сиви?

Кад све је прошлост, што још боли
мис'о да она све нам узе,
оставивши нам само сузе?

О! Ништа више не оснажи
нас које срећа не потражи —
чак ни Бог ком се заман моли.

ЖИВИ МРТВИ

У каљугу греха зла је судба гони;
презрана и бедна пала је дубоко.
Мукло јечи песма, смех јој тупо звони;
ледена јој уста, угашено око.

Ниска, тупа, бедна, срозана до скота,
у разврату грица, за разблудом жуди,
и к'о каква сенка живи без живота,
расплетене косе, раздрљених груди.

А када је једног дана смрт затекла,
затраживши душу од несрећне жртве,
климула је главом, као да би рекла:
„Немам душе, ја се већ бројим у мртве“.

(Српски Књижевни Гласник, 1908.)

КЊИГА СУДБИНЕ

И ја пролазим кроз живот к'о други:
са м'јого снови и још више жеља;
с данима туге и лажног весеља
пролазим и ја један живот дуги.

И често пута за бесаних ноћи
залуд се трудим прошлост да покренем,
желећи заман да се бар осменем,
јер су за радост изумрле моћи.

И бацајући од себе све бриге
призивам жудно жар младићских снови,
ријући прошлост и мудрачке књиге;

Али од свега разумем тек смис'о
последње стране Књиге Црних Слова
коју је Пресвих пис'о и потпис'о...

(Звезда, 1912.)

(2181. отај.)

АПАТИЈА

Ја нисам више оно што сам био
некад пун снаге и животне боје,
јер сав бол света у мени се скрио,
и сад сам мртав за све жеље своје.

Предамном видик у магли се стере,
и пут мој, досад прав, сада кривуда:
ја немам више своје старе вере,
ја не бих никуд — јер и не знам куда.

И самац ступам без волje и мара,
без свега што би могло да окреши
у часу кад се престане да нада;

Све мре у мени: моја љубав стара,
Моје жеље, наде, моји снови лепи;
и мир заспалих вода душом влада.

(Дело, 1912)

О, ЗАЛУД СВЕ ЈЕ!...

О, залуд све је! Куд год поглед допре
свуд иста пустош и смис'о Несмисла;
све иде правцем истим к'о и отпре,
путањом вечном свирепог Промисла.

Јер као мрежа паучна у грању,
кад циник паук заплете се у дно
и чека, тако у Свенестајању
једно Најпосле цинично и чудно

Прима нас руком с невидљива трупа
и тера напред мирно и без туче,
да све погнuto и послушно стуна,
данас и сутра исто к'о и јуче.

О, залуд све је! Непојамно Ишта
гони без станка, без речи и гласа;
а до сада се не роди још ништа
што би бар себи измолило спаса.

(Дело, 1914)

НОЋ

Ноћ. Кроз гране паучину месец злати.
Кроз јаблане шуме ноћ.
Топла ноћ.
Месечина страсна, пјана блуди преко биља сјана, а разблудни чезну сати и сањива трава дише, док Свемиром ноћ се њише, и уз цветак сања цвет. Мир. То спава смртни свет.

ОКТОБАРСКА ПЕСМА

Моје срце ћути. Јесен дође.
Стару тужну песму опет гракћу врани.
Мене моја радост брзо прође,
као што ме прошли моји срећни дани,
срећни моји дани.

И док пебом на југ хите чапље,
а јесења киша с листа на лист рони,
ја бројим безбројне кишне капље
које влажни ветар на све стране гони.

Тако јесен дође. Лист опада.
У сломљеном срцу тиха туга звони.
Моју душу тајни страх спопада,
а жељени мир све више ме се клони.

И увек без среће што се снива
ја проживех тако већ многе октобре
с овом истом кишом јад што скрива,
али никад дане милосне и добре,
никад дане добре.

(Мисао, 1920)

(Мисао, 1920)

ЈЕСЕЊИ АКОРДИ

Тмурно јесење вече...
Притисла магла земљу и моју болну груд;
у магли силуете. Тако мој живот худ
тихо и сетно тече
к'о тмурно јесен — вече...

Тмурна јесења ноћ...
Уморним темном киша кочи ми сваки ул;
у грудма к'о и вани јесења влажна студ,
док наде губе моћ
кроз сумор и кроз ноћ...

Како је тужно све!...
И живот сам очајно безнађешири свуд;
а из ове се коже нит' зна нит' може куд;
и шта се друго сме,
kad све око нас мре?...

(Срб, 1906)

ПРИВИД

О, то ја што патим дубоко и ћутом
то је што осећам да је око мене,
у мени и свуда једном вољом крутом
гвоздено усађен облик једне жене.

Чудне жене коју волим изнад свега,
и једине којој мог'о бих се свићи,
али која увек испред мене бега,
док ја слутим да је нећу никад стићи.

И к'о залутали фантом међу живе,
са надањем да се можда негде крије.
ја је тражим свуда кроз просторе сиве,
а та жена можда још рођена није.

О, то ја што патим дубоко и ћутом
то је што осећам да је око мене,
у мени, и свуда једном вољом крутом
гвоздено усађен облик једне жене.

(Бранково Коло, 1911)

ПЕСМА О ЦВЕТУ

Давно још, на маскен-балу,
док су парови валсали,
срео сам у хучној сали
незлану и драгу малу.

Када јој приђох скамењен
пружи ми цветак дрхтећи,
и шапну, прстом претећи:
„Вама је тај цвет намењен.“

И отад још не увену
цветак мирисни, убави,
к'о неречене љубави
што никад, никад не вену.

(Популарна Књига, 1891.)

ИСПОВЕСТ

Знате ли да већ Вас волим,
Госпо са кестен-косама,
и да бих да Вам се молим
када ме скрши осама.

И дани кад се обое
тугом и јесен их, смрачи,
желео бих да нас двоје
бежимо некуд где зрачи.

На југ, у далек кут што не
позна никоји од људи,
где саме радости звоне,
а сунце никад не студи.

Ту бих ја Ваш вајао лик,
Ваш поглед јупки и мио,
докле један мој једар слик
вечну би славу Вам свио.

Молио бих Вам се туди,
и с Вами ту бих и свик'о,
срећан што сâм од свих људи
имам Вас и више нико.

РОМАНЦА

Шуме вали с плачног жала
и платани њишу сен;
мене прати твој глед снен.

Што си тужна, моја мала?

Ноћ корача као босим
да ногама газиш ти.
Тихо само! — То бде сни,
а ја љубав собом носим.

И док звезда звезду гони,
а ти жудно чекаш час,
ја осећам Свемир ваc
да у Бескрај негде рони.

И надање свуд одзвाња
хитро као мисли лет:
то се јавља нови свет,
свет свих наших старих сања.

(Ново Доба, 1921)

ДРАГА, ХАЈДЕМО!

Драга, хајдемо! Увеле су руже.
Снег је већ давно свуд око нас пао;
вивци под небом закаснели круже,
и сунчев зрак је за облаке стао.

Зима већ хрли у све наше стране,
док Север брише осион и смео,
и упија се у прозукле гране
к'о да би у срж, у дубину хтео.

Овде нам видик притиснула магла,
наши видик лекад провидан к'о вео,
природа тужна сва се над нас нагла,
а из нас бије дах леден и бео.

Драга, хајдемо! Увеле су руже.
Снег је већ давнэ свуд око нас пао;
вивци под небом закаснели круже,
и сунчев зрак је за облаке стао.

КАД ДОЂУ ДАНИ МАРТА...

Драга, дани марта кад дођу још једном
и љубице испод влажног снега никну,
срца наша опет песму ће да кликну
радосну у ритму као некад чедном.

Жар очију наших покушаће тада
да лед с наших срцâ отопи и скине ;
кроз вене ће наше крв нова да плине,
и живот ће опет тећи к'о некада.

И тад док се нежне љубичице буду
(и бабине уши и изникле траве)
блестале кроз боје црвене и плаве ;

К'о у каквој бајци, к'о у каквом чуду,
на велику срећу, на највећу радост,
ми ћемо још једном оживети младост.

ЗБОГОМ !
Тути, не реши ту реч што боли,
коју осећам да спремаш !
Ти не знаш јад срца кад воли,
ил' сама тог срца немаш.

Ја је назиреਮ као баук,
и све више ми је мрска ;
а срце (свикло већ на јаук)
дрхти к'о пред ветром трска.

Тути ! Зар није било доста
бала и стрепњи пред „Збогом“ ?
Зар од свег само та реч оста
која се граничи гробом ?

Не реци ту реч, јер бих хтео
да веру сачувам у те
која испуни живот цео
и душе моје све куте.

ЋУТИ, О ЋУТИ!

Ћути, о ћути! Мој бол све је већи
од дана кога збогом сам ти рек'о,
тог истог кад сам мор'о се одрећи
свих нада које крај тебе сам стек'о

Знај! Увек још ме све ћа тебе сећа
к'о рам (сад празан) цекац с твојом сликом.
Ћути, о ћути! Јер и моја срећа
отад се паше опутом и ликом.

И пре но што ћу у мир вечно лећи,
у мир из кога не буди се нико,
жел'о бих само да ти мэгу рећи:
„Нико те није волео толико“

К'о ја, нити ће волети те икад“.
Ал' ћутим, јер сам давно тако свик'о,
јер ти ме ниси разумела никад
да сам те волео више него нико.

Ћути, о ћути! Мој бол све је већи
од дана кога збогом сам ти рек'о,
тог истог кад сам мор'о се одрећи
свих нада које крај тебе сам стек'о.

(Бранково Коло, 1914)

БЕОГРАДСКИ МИНУТ

Ја знам да више ми нисмо сретни
откац нас мину чар љупких дана,
кад нас је мај страстиви и цветни
звао стазама Катимегдана.

Али кад сам те срео онамад
бледу као какав цвет откинут,
задрхтао сам, ја стари Номад,
и посматрао те један минут.

И док ми срце куцало, мис'о
целу је грошљост звијдала моловом,
као да је Усуд сам нам пис'о
да сваку срећу сарпимо болом.

(Мисао, 1920)

НОЋНА ПРИЧА

Болије сањиво ћути

К'о ласте збиле се стреје.

Ветарац с пучине веје;

платани зелено-жути

шуме, и све је као сан.

Светилька кула најавије

одблесак што морем гази

нечујно, и вече слази

као успомене давне,

као глас чудан и стран.

И све се у мени слама

док жало таласи плачу;

пене до лица мог скачу

топле к'о лизај плама,

влажне и меке као сен.

И докле у Неврат хрли

младост, и радост, и време

залуд ми све мисли стреме

теби коју дух мој грли

као мене ноћни дах снен.

Залуд јер чежња све дубље

тишти, и наде умиру;

очаји нови извиру,

растанак боли све грубље,

а хоризонт нам крије мрак.

И ја сам ту свеђ крај жала

по целу ноћ и све дане,

и на све погледам стране

не бих ли назр'о где, мала

драга, твој лик к'о сунчев зрак.

Но залуд срце се жари :

далеко очи су твоје.

Сва љубав за нас је двоје

остала к'о спомен стари

да боли к'о живе ране ;

И да као сфинге неме

на прошлост сећа и плаче,

к'о вали што бёсне јаче

хотећи да сруше Време,

а падну пре но што сване.

НА ДАН ЊЕНОГ ВЕНЧАЊА

Јутро је. Никад није било тако...
 Ја чујем звона јутрења све јаче,
 и не знам зашто, али ми се плаче
 како да сада нико није плак'о.

Што данас тужно одзывају звона,
 те све подсећа на ритам балада?
 Да није погреб мојих задњих нада
 у дан кад иде на венчање она?

Нек иде! Ја јој искрено не могу
 да желим срећу с којим другим никад.
 А ако ме је волела бар икад

(Како је некад знала љупко рећи)
 пољупци наши вечно ће је пећи,
 и вратиће је опет старом Богу...

САН

Нисад те нисам као ноћас снио
 да ме се твоја рука нежно таче;
 глас је твој био к'о да Судба плаче,
 а поглед тако прекоран и мио.

Знаш ли да некад само твој сам био,
 несрећна кад се наша срећа заче,
 та иста која дуби увек јаче
 бол што у срцу дубоко се скрио?

Не кори што са тобом нисам свио
 до kraja срећу — јер би она свела
 до сада можда. То је Судба хтела

Да нас за навек вежу чежње исте
 што не скриваве и остају чисте —
 О! Ја сам тако срећан ноћас био.

ЈЕСЕЊИ САН

Идемо двоје обалом,
над нама врбе се нагле ;
по лишћу с грана опалом
прамови иња и магле.

Рука нам руку лотиче,
каткад се украде поглед ;
док месец мирно промиче
и реком плови му оглед.

Идемо двоје ћутећи,
око нас пустош се свиља ;
под нама трава шуштећи,
у срца туга се скрила.

О, тако увек с јесени,
kad сунце почне да тавни,
ко зна одакле снесени
спомени дођу нам давни.

Тад с њима некуд хрлимо
без жеље да се где свраћа,
и мишљу прошлост грлимо,
ту прошлост што се не враћа.

ОДРИЦАЊЕ

Што каткад срце још за тобом бије,
вољена жено из младости ране ?
Или да и то само подсет није
на давно, давно препаћене дане ?

На доба када топлотом ми вена
флуидних вајах свећ строфе и риме,
кад за ме других није било жена,
и осим твога не знах друго име ?

Питам те : што ? Јер више ме не плени
ништа, нит' ми се желе дани стари,
кад нисмо смели оно што смо хтели ;

А теби данас дивим се к'о жени
која се само једном лудо мари,
и у пролазу се само пожели.

ЧЕКАЊЕ

Кад ми опет приђеш знај да увек за те
моје срце куца у чекању чедном,
срце које крије у куцању једном
све чезнуће Шубертове серенате.

О! и њему каткад све најбоље није,
напуштеном срцу већ толико пута;
и ко зна још шта му спрема Судба крута,
српу што на старе личи реликвије.

Па ипак кад приђеш, уђи! Оно чеак,
тресући побожно прах са својих зида,
прах у ком је наша сва прошлост далека,

Прошлост — књига коју твоја рука хитра
исписа у журби хотећ' да се титра,
али чије стране нико не искида.

СЕЋАЊЕ

Док мирно тоне за планином
зимскога сунца црвен руб,
чезнући к'о ја за давнином
у дољи као какав стуб
дизе се кроз мрак трошни луб.

Сећаш се да су том долином
најслађи прошли наши счи,
кад долажах ту с виолином,
знајући да ме чекаш ти,
да се волимо док свет спи?

Сад може само да се сања,
јер већ смо седи као Крон;
па ипак нама још одзывања
звук виолине тих и бол
као погребне песме звон...

НА ПРЕЛОМУ

Цуша, остави све кућевне после,
и наслони се на ме к'о пре седам
година. Тол'ко времена још после
залуд ће можда бити да те гледам,
јер све ће бити све друкче но досле.

Остави све, и наслони се на ме:
хочу да крв ти ослушнем где бруји
к'о некад кад нас сви оставе саме,
а нама младост сва кроз вене струји,
kad све смо били: ја за те, ти за ме.

И дај да прошлост оживимо потом,
прошлост које се увек радо сећа,
тако да дugo причамо све о том
како је наша оживела срећа
последњи пут још пред новим животом,

?
Памтиш ли, драга, зрачне дане наше?
О, како срећни певали смо песме,
и захватали воду испод чесме
пијући жедно из польске нам чаше!

Време још није траг у трло свему,
јер наше песме остале су исте,
а наше чежње певине и чисте
исте су као некад. Али чему

Све то, кад више не пали у грудма
младост, кад страсти вену под животом,
и изумира у нама све жуди?

Зар проћи трагом истим свима људма,
и дати само потомке, а потом
свршити своју улогу к'о људи?

ЗВОНИМИР

У свако вече кад сјајне
затрете звезде над нама
мене напушта осама.
и жеље дођу ми тајне.

И к'о сомњамбул тад летим
мишљу у врт где падосмо,
где се несвесно дадосмо
дражима новим и светим.

Ту, док се страсти гониле
и звезде бездном рониле,
најлепши сан се одсањао;

К'о тишма после олује,
кад опасности прохује,
однегде мир је одзывања...

LEX VITAE

Ноћас к'о одсев шкриљастог белутка
нехтејно ми се сећању наметну
канале трошно усред тихог кутка
где доживесмо ноћ прву и сретну.

Ноћ у којој сам дрхтећи свим собом
пио сласт твојих уснених корала,
кад смо се једно другом клели гробом
и прешли међе лажнога морала.

Отад до сада протекли су часи,
дани, недеље и месеци многи,
године дуге, сви наши уздаси,
и дошла старост као закон строги.

Несвести оне свесни смо тек данас,
ну, залуд! јер већ живот даде плећа;
прошлост је прошлост за све па и за нас:
човек се може ње само да сећа...

Ил' тако можда прође свака срећа!

ИСТИНА

Ноћас баш ниси ми промакла...
док плачу к'о циник се смејах
твом, и нага плећа ти грејах
уснама врућим к'о дах пакла.

И грижах ти усне и недра
сочна к'о месо брекве зреле,
напивши ти се крви вреле
из влажних рана к'о из ведра.

А ти ме не волиш, (чак ни ти!),
к'о ни све пре ни после тебе...
Ти си волела само себе,
а и ја себе — зашто крити?

Јер све што хтесмо једно другом
(Без жеља само цвет је свенут!)
ноћас нам пружи кобни тренут
у грчевитом ставу дугом.

ТАЈНА

Био сам твој чим смо се срели,
зnam по том што немирни ритам
крви у срце ми усели
страх, те не смех да те питам
једно: хоћеш ли икад знати
да моја чежња свуд те прати?

А кад нас прође младост цветна,
сви идеали буду пали,
ти ћеш још можда бити сретна
(искрено то ти желим), али
колико моје срце пати
то никад нећеш, никад знати.

Никад! Ни онда када ове
строфе будеш читала сетне
у које ставих своје снове
теби писане и несретне;
чак ни кад станеш умирати
да сам те волео — нећеш знати.

ОБИЧНА ПРИЧА

Познах је баш када поче да се буди
у њој и у мени страст за воћних бдења,
kad сам јој бездушно падао на груди
и стез'о их лудо до онесвешћења.

И тако смо ушли тих ноћи и дана
у раскошни живот, свршивши га жално,
поневши из њега што стотину рана
и разочарење у све идеално.

А чедност... још само у сећању оста!
Јер смо је продали брзо и безумно;
чедност у свом бићу отмена и проста,
прокоцкана лудо, прослављена шумно.

МОЖЕ — НЕ МОЖЕ

У септембарске ноћи ове
ходи и причај повест знану:
љубав без наде, пале снове,
и умрлу нам срећу рану.

Ходи и гледај на мом длану
изукрштане пруге нове,
и реци може л' запретану
ватру још шта да изазове.

И док се звезде небом глаже
склонићемо се где у кутак
да спазио нас когод не би;

И не верујући сами себи
занећемо се за тренутак
шапутићем: „може — не може”.

УМОР

Све грубље боли здана-удан
сазнање: да све једном бива,
да мре у нама ватра жива
и нагон онај пуст и чудан.

Мада нас жеља иста гени
увек к'о мёра страшних сана,
чemu? кад час Свенестајања
уморно већ и близу звони...

О, кад би једном само хтела
свратити нада као преће,
животни умор тад би реће
вајао боре брижног чела.

И док се с неба вече скида,
одгњавши умор, ја бих тада
да пољуб врућ на твоје пада
усне — и даље све без стида...

РАСТАНАК

Ах! тако кишно, тмурно јутро,
а треба иći ко зна куда!
Живот је давно сузе утро,
ну данас капљу к'о од чуда.

Иде се споро. Мноштво ћути.
Моји ме прате. Докле више?
Крај нас прођоше већ регрутис,
и последњи се у дô скрише.

Сад збогом! Ја им пружих руку,
и кретох. Боже, куд нас гоне
по овој киши и по звуку
капљица које влажно звоне!

И док ме у врат бије киша
обрнем поглед: на сред блата
стоји он — мали мој Звониша
и маше руком: „Збогом, тата!“.

(Српске Новине на Крфу, 1917),

ИЗГНАНИЧКИ РИТМИ

1 НОСТАЛГИЈА

И тако не знам већ по коју вечер
мисао иста мојој земљи нагли,
алписки док са шкрипом клизи глечер
а видик цео снеги се у магли.

Мис'о што када шум јој назрем гласни
у вене када крв спроводи нову,
жудећ да стисне целив врући страсни
на све што мојом Домовином зову.

На брда, поља, на реке, на равни,
на дом предака, на све српско што је,
и што је драже него спомен давни,
драго к'о име Домовине моје.

2 ЗАВЕТ

И ако дође час да мрети треба,
испити задњу кап живота чаше,
кунем вас, тамо нос'те ме где с неба
нашега сија светло Сунце наше.

Ја знам шта земља може да понуди,
али ту земљу моја душа снива,
и жуди само на рођеној груди
да срећна усни кад је смрт целива.

И да мој поглед самртнички ледан
једном још пређе рудинама голим
најдраже земље којој сав сам предан
и коју изнад свег желим и волим.

ИЗГЛЯДНИК ПРТИЦА
НА ДОБРИЛИНОМ ГРОБУ

Гробљанском стазом фијук ветра хрли
и сувим снегом гробове засипа.
Камење ћути, под њима умрли
сањају, док се једноставна шкрипа

Крстача трошних мога срца таче,
и задњи зрачак кандила се расу ...
О, ћути, срце! Слушај душа плаче,
јер у њу живот прегршт снега сасу ...

—:—

Повија вихор цбун око твог хума.
Ја усне своје промрзле од зиме
примичем крсту без даха и шума
и спушtam целив на замрзло име.

О, како снажно проструја кроз тело
млаз крви што ми кроз све вене мину:
са крста лед се открави и бело
почетно слово твог имена сину ...

—:—

Још једном само дођи на свет живих
да чујеш јеџај из маминих груди,
да видиш како низ мртвих и сивих
дана пред нама до у бескрај блуди.

И да на твоје утиснемо чело
и на два твоја изразита ока
што нас гледају тужно, невесело
целиве дуге к'о Вечност дубока.

—:—

Чујеш ли песму што је гробљем носи
обесни вихор кроз мрак зимских ноћи?
Видиш ли, ветар снег са брега сноси
и затрпава твој гроб у самоћи?

Зар страх те није од мрака и студи?
Зар тело твоје још озебло није?
Ходи још једном на мамине груди,
она ће тебе у педра да скрије.

20 — VIII — 1909

Мру ноћне сене. Негде у даљини
кроз трептав ваздух и поспане горе
лупкара детлић у брестове коре,
те одјекује по пустој дивљини.

Поноћ се краде. Дах јесени шуми,
а песму Смрти шапће лишће свело ;
на крст дрвени наслонисмо чело,
чекајући зору све на твојој хуми.

А ти к'о стена ћутиш, добро наше,
док око тебе влада ритам ноћи
и бола што се к'о одјек нам враћа.

Кrstаче гробне зар те већ не плаше ?
Да ли бар чујеш како у самоћи
јецају мама и несрећна браћа ?

ХАОТ МОЈ ОДРОГАН
ПОРУКА...

Као кроз сан причу ми се гласак њен:
„Тужни брале,
на гробу ми већ процвали
чемерике и пелен“.

И док липа мирисала
крај хумке сам њене сео,
а рука ми пелен узе
листак један

И на усне што их туга исисала
капале су топле сузе,
док је ледан
дах к'о сен

„О, мој брале,
ни на земљи за ме руже нису цвале“ —
чух глас њен
пева сет.

НА БОШКОВОМ ГРОБУ

Ко би рек'о, година дана
како глас твој не чу се више,
ни песма твоја к'о реч жива,
ни севдалинско твоје: „Типе!“
Чекали смо те са свих страна,
ну залуд кроз плач мама зива,
али удеси те од нас скрише
тамо откле се не одзива.
Зар и ти тако да нам прођеши?
Чуј! Тамбура твоја снива
и заман чека да јој дођеши.

Година! Где ли си се скрио,
те тако дуго ниси с нами?
Зар земља већ и тебе пије?
О, тешко нашој јадној мами!
К'о да си јуче с нама био,
а данас већ те више није?
Зар страх те није у осами
што свирепо те од нас крије?
О, дођи! Све на тебе чека:
негдашње твоје севдалије,
и тамбуре ти плач и јека.

САДРЖАЈ

Страна:

1) О, вратите се!	3
2) Молитва	4
3) Зашто	5
4) Живи мртви	6
5) Књига судбине	7
6) Алатија	8
7) О, залуд све је!	9
8) Ноћ	10
9) Октобарска песма	11
10) Јесењи акорди	12
11) Привид	13
12) Песма о цвету	14
13) Исповест	15
14) Романца	16
15) Драга, хајдемо!	17
16) Кад дођу дани марта	18
17) Збогом!	19
18) Ђути, о ђути!	20
19) Београдски минут	21
20) Ноћна прича	22, 23
21) На дан њеног венчања	24

Страна :

22) Сан	25
23) Јесењи сан	26
24) Одрицање	27
25) Чекање	28
26) Сећање	29
27) На прелому	30
28) ?	31
29) Звонимир	32
30) Lex vitae	33
31) Истина	34
32) Тајна	35
33) Обична прича	36
34) Може — не може!	37
35) Умор	38
36) Растанак	39
37) Насталгија (Изгнанички ритми)	40
38) Завет (Изгнанички ритми)	41
39) На Добрилином гробу	42, 43
40) 20 —VIII— 1909	44
41) Порука	45
42) На Башковом гробу	46